

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kilpailulain muuttamisesta

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kilpailulain muuttamisesta.

Ehdotetussa laissa muutettaisiin kilpailulain (948/2011) säännöksiä, joilla turvataan kilpailuneutraliteettia eli kilpailun tasapuolisuutta julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan välillä.

Kilpailulakiin lisättäisiin uusi valtiota, kuntia, kuntayhtymiä, hyvinvointialueita, hyvinvointiyhtymiä sekä niiden määräysvallassa olevia yksiköitä koskeva velvoite tehdä ja dokumentoida kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaansa koskeva arviointi. Lisäksi kilpailulakiin lisättäisiin säännökset kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan käsitteestä ja markkinaehtoisuuden vaatimuksesta sekä uudesta priorisointiperusteesta. Voimassa olevaa kirjanpidon eriyttämistä koskevaa sääntelyä täydennettäisiin velvoitteen toimivuuden parantamiseksi. Kilpailulakiin tehtävien muutosten myötä kilpailuneutraliteetin kannalta keskeisten sääntelykokonaisuuksien soveltaminen selkiytyisi myös valtion harjoittaman toiminnan osalta.

Lisäksi esityksellä tehtäisiin säädöshuoltona muutoksia kahteen kilpailulain pykälään. Tietojenantovelvollisuutta koskevaa 33 §:ää täydennettäisiin siten, että se täyttää direktiivin (EU) 2019/1 asettamat vaatimukset ja sanamuotoa selkiytettäisiin. Toinen muutos koskisi 42 §:n 4 momenttia, jossa säädetään markkinaoikeuden toimivallasta myöntää lupa toimittaa tarkastus muissa kuin elinkeinonharjoittajan liiketiloissa kuulematta asianosaista elinkeinonharjoittajaa tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymää.

Tausta

Esitysluonnos perustuu pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman kilpailuneutraliteettia koskevaan kirjaukseen. Hallituksen esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä ja valmistelun aikana on tehty yhteistyötä Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa. Valmistelussa on hyödynnetty professori Kirsi-Maria Halosen selvitysraportin suosituksia ja niistä laadittua työ- ja elinkeinoministeriön arviomuistiota sekä arviomuistiosta saatua lausuntopalautetta.

Tavoitteet

Muutoksilla selkeytettäisiin voimassa olevaa sääntelyä ja tehostettaisiin Kilpailu- ja kuluttajaviraston mahdollisuuksia valvoa sääntelyn noudattamista. Lisäksi muutosten tavoitteena on lisätä kilpailuneutraliteettisääntelyn soveltamisalaan kuuluvien toimijoiden omaehtoista kilpailuneutraliteettivaikutusten arviointia ja siten ennaltaehkäistä kilpailuneutraliteettiongelmien syntymistä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027.

Lausuntokierroksen tavoitteena on kerätä eri toimijoilta näkemyksiä ja palautetta valmisteilla olevasta lakimuutoksesta. Kilpailuneutraliteettisääntelyn soveltamisalaan kuuluvia lausunnonantajia pyydetään esittämään selkeästi perusteltuja näkemyksiä erityisesti kirjallisen itseravioinnin laatimista koskevasta velvoitteesta seuraavan lisätyön määrästä ja kustannuksista.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om@gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/22263/2025.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.tem@gov.fi tai postitse osoitteeseen Työ- ja elinkeinoministeriö, PL 32, 00023 Valtioneuvosto. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/22263/2025. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus TEM076:00/2025). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään antamaan viimeistään **29.6.2026**.

Valmistelijat

Lisätietoja asiassa antavat:

Erityisasiantuntija Iiro Ihanamäki, puh. 029 504 7217
Hallitusneuvos Virve Haapajärvi, puh. 029 504 7027
Kaupallinen neuvos Olli Hyvärinen, puh. 029 504 7026

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@gov.fi.

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM076:00/2025> - Linkki hankesivulle

<https://tem.fi/sv/projekt?tunnus=TEM076:00/2025> - Länk till projektsidan

Liitteet:

[Kilpailuneutraliteetti - HE-luonnos 15.5.2026.pdf](#) - Det huvudsakliga innehållet och lagförslagen på svenska fogas till ärendet så snart översättningarna har färdigställts.

Jakelu:

Alavuden kaupunki
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Espoon kaupunki
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri HUS
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Hyvinkään kaupunki
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Hämeenkyrön kunta
lin kunta
Jyväskylän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Keskuskauppakamari
Kilpailu- ja kuluttajavirasto KKV
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kotkan kaupunki
Kuopion kaupunki
Lahden kaupunki
Lieksan kaupunki
Liikenne- ja viestintäministeriö
Limingan kunta
Lohjan kaupunki - Lojo stad
Maa- ja metsätalousministeriö
Maskun kunta
Mikkelin kaupunki

Muuramen kunta
Nivalan kaupunki
Nurmijärven kunta
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Porvoon kaupunki - Borgå stad
Salon kaupunki
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sotkamon kunta
Suomen Asianajajat
Suomen kuntaliitto
Suomen Yrittäjät ry
Tampereen kaupunki
Turun kaupunki - Åbo stad
Tuusulan kunta
Valtiokonttori
Valtioneuvoston kanslia
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Valtiovarainministeriö
Vantaan kaupunki

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hjelt Jan
Työ- ja elinkeinoministeriö

Ihanamäki Iiro
Työ- ja elinkeinoministeriö